

Секція: Державне управління

Серьогіна-Берестовська Оксана Вікторівна

здобувач кафедри політології та філософії

Харківського регіонального інституту державного управління

Національної академії державного управління при Президентові України

м. Харків, Україна

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ

Рівень розвитку соціальної та інженерної інфраструктури села має певні відмінності по регіонах України. При аналізі показників розвитку сільської інфраструктури необхідно враховувати рівень розвитку регіону України, а також ряду умов, наприклад, кліматичні, розташування і т. д.

Аналіз необхідно проводити, спираючись на чисельність і структуру сільського населення. Результати такого аналізу показують, що загальний приріст населення в Україні має від'ємне значення (чисельність населення скорочується).

Рівень розвитку сільської соціальної інфраструктури вважаємо за доцільне охарактеризувати за такими показниками: структура населення; житлові умови; грошові витрати; чисельність та рівень обслуговування медичними установами; рівень торговельного та побутового обслуговування; рівень забезпеченості установами культурно-дозвільного типу; рівень забезпеченості освітніми установами; доступність спортивних установ; рівень розвитку транспортної та комунікаційної інфраструктури [1, с. 38].

Аналіз показує, що найважливішою проблемою в сільській місцевості є істотно нижчий рівень доходів і витрат населення в порівнянні з міськими.

Зазначена негативна тенденція обумовлена рядом об'єктивних факторів, таких як низька середня заробітна плата в сільській місцевості,

сезонність праці та ін.

При цьому аналіз показує, що спостерігається зростання якості життя населення в сільській місцевості. Так, спостерігається поліпшення житлових умов, зростання якості продуктів харчування, зокрема калорійність продуктів харчування у сільській місцевості вище, ніж у міській у зв'язку з можливістю займатися особистим підсобним господарством.

Однак, перш ніж розглядати проблеми сільської соціальної інфраструктури з точки зору перспектив розвитку, слід з'ясувати значення та актуальність їх вирішення безпосередньо для тих, кому призначені об'єкти інфраструктури.

Доцільно розпочати аналіз проблем соціального облаштування сільських територій «зсередини», тобто, з точки зору самих споживачів послуг сільської соціальної інфраструктури – сільських жителів. Для вирішення будь-якої проблеми необхідно адекватне усвідомлення необхідності її вирішення.

На приклад, для того щоб розвивати інфраструктурні елементи (клуб, побутове обслуговування тощо) необхідно конкретне бачення проблеми і визначення дійсної потреби в цих елементах в даний час і на певній території. Інфраструктурний елемент повинен надавати затребуваний спектр послуг. Для того, щоб відбувся адекватний діалог між громадськістю, владою, керівниками інфраструктурних об'єктів необхідно знати знаходиться об'єкт у системі потреб сільської місцевості і яке ставлення сільських жителів до нього [3, с. 141].

Такі дослідження необхідні для прийняття зважених управлінських рішень, тим більше, коли мова йде про партнерство за допомогою конструктивного діалогу між владою і громадськістю для вирішення соціально значущих проблем [2, с. 11]. Ми, пропонуючи залучати до вирішення питань соціального облаштування сільських територій представників бізнесу, розуміємо, що для вирішення ряду питань

необхідний перелом у свідомості людей, що беруть на себе відповідальність за розвиток інфраструктурних елементів. Тобто, необхідно враховувати що відбуваються зміни у ставленні сільських жителів до тих чи інших об'єктів, які традиційно сприймалися невід'ємним атрибутом соціальної інфраструктури, а в сучасних умовах перестали бути потрібними. Або, навпаки, раніше не затребувані об'єкти – сьогодні представляються важливими і необхідними.

Слід зазначити, що знання окремих недоліків і навіть їх усунення не вирішує в цілому проблем розвитку сільської соціальної інфраструктури. Будь-яка проблема проявляється через численні грані і являє собою множинні форми прояву. Цими гранями можуть бути різні підстави для структурування самої проблеми: законодавча база, принципи управління, масштаби території, віддаленість від мегаполісу, суб'єктивний або об'єктивний характер причинно-наслідкових зв'язків процесу та багато іншого. Оскільки проблема завжди багатогранна, отже, не існує універсального засобу її вирішення. Цим засобом може бути тільки комплекс складових рішень. Разом з тим, створення ефективних інститутів (за типом «агентств сільського розвитку») та адекватного правового поля (вдосконалення законодавчої бази у сфері організації місцевого самоврядування і розмежування повноважень та відповідальності), а також вдосконалення організаційних засад здійснення політики сільських територій, вважаємо, відіграють вирішальну роль у вирішенні багатьох завдань розвитку сільської соціальної інфраструктури.

Література

1. Ковальська Л.Л. Соціальна інфраструктура регіону: механізми формування та розвитку : монографія / Л.Л. Ковальська, О.М. Салівончик; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Луцький національний технічний університет. Луцьк : Ж.В. Гадяк,

2012. – 226 с.

2. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні: монограф. – К.: ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України, 2015. – 244 с.
3. Трансформація соціальної інфраструктури в контексті забезпечення гуманітарного розвитку : кол. моногр. / В. М. Новіков, Н. М. Дєєва, І. С. Каленюк та ін. ; за наук. ред. В. М. Новікова, З. С. Сіройча. – Вінниця : ПП Балюк І. Б., 2015. – 384 с.